

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра управління та адміністрування

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань ***07 «Управління та адміністрування»***
Спеціальності ***071 «Облік і оподаткування»***

Освітній рівень перший **бакалаврський**
Освітньо-професійна програма **Облік та бізнес-аналітика**

Вид дисципліни **базова (обов'язкова)**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління та адміністрування
Протокол № 7 від 26.01.2023 р.

Розробник:

Цюцяк І.Л. – старший викладач кафедри управління та адміністрування

Контактний телефон викладача	050-6158122
e-mail	ihor.tsiutsiak@iful.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра управління та адміністрування
Посилання на сайт	https://iful.edu.ua

**Лист оновлення та перезатвердження силябусу
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2020/2021	02.09.2020	№2		
2021/2022	27.08.2021	№1		
2022/2023	26.01.2023	№7		

ВСТУП

Загальна інформація про дисципліну. Облік у системі оподаткування є важливою складовою облікової системи підприємства, який формується за даними бухгалтерського обліку та нормами податкового законодавства. Такий облік забезпечує інформаційні потреби користувачів в частині нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів до бюджетів відповідного рівня.

Належним чином організована система обліку і звітності в оподаткуванні, впливає, з одного боку, на якість облікової інформації, поданої до Державної податкової служби України, а з іншого – надає можливість мінімізувати податкові платежі, в рамках податкового законодавства, та уникнути штрафних санкцій з боку контролюючих органів. Саме тому, майбутні фахівці, у сфері обліку і оподаткування, повинні на професійному рівні володіти теоретичними та методичними аспектами ведення обліку у системі оподаткування, що є окремою ділянкою облікової роботи на підприємстві.

Місце дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Облік і звітність в оподаткуванні» займає провідне місце у навчальному процесі підготовки бакалаврів з обліку і оподаткування, що зумовлене значенням облікової системи в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-звітної інформації. Навчальна дисципліна «Облік і звітність в оподаткуванні» є невід’ємною частиною циклу дисциплін, включених до групи базових дисциплін професійної підготовки, необхідних фахівцям, зайнятим у сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Дана дисципліна є базовою дисципліною освітньої програми підготовки студентів за першим (бакалаврським) освітнім рівнем, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», спеціалізації «Облік та бізнес-аналітика».

Цілі та зміст. Підготовка фахівців, здатних розв’язувати професійні завдання, зумовлені спроможністю аналізувати положення основних законодавчих та нормативних актів, якими регламентується питання оподаткування суб’єктів підприємництва; вмінням відображати у системі рахунків бухгалтерського обліку операцій, зумовлених нарахуванням та сплатою податкових платежів до бюджетів різних рівнів; здатністю складати податкову звітність.

Завдання: засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи; порядку справляння прямих та непрямих податків; документального оформлення операцій з нарахування та сплати податків; відображення таких операцій на рахунках бухгалтерського обліку; складання податкових розрахунків та декларацій.

Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання. Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти **повинні**

знати:

- основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентуються питання оподаткування суб’єктів підприємницької діяльності, ведення податкового обліку та складання звітності;
- спільні та відмінні риси між бухгалтерським та податковим обліком;
- економічну сутність, функції та класифікацію податків;
- механізм нарахування та сплати загальнодержавних непрямих податків;
- порядок справляння до бюджету прямих податків;
- характеристику рахунків, призначених для облікового відображення податкових платежів;
- порядок документального оформлення операцій з нарахування та сплати податків й зборів;

- загальні вимоги, які ставляться до податкової звітності.

Вміти:

- використовувати положення нормативно-правових актів, які регламентують порядок справляння податкових платежів до бюджету;
- визначати базу оподаткування та суми податків й обов'язкових платежів, що підлягають сплаті до бюджетів різних рівнів;
- відображати в системі рахунків бухгалтерського обліку нараховані зобов'язання за податками та платежами.

Мета навчальної дисципліни: формування знань з теорії та практики нарахування й сплати податків і зборів; відображення у системі рахунків бухгалтерського обліку інформації про розрахунки платників податків з бюджетом за податковими платежами та складання податкової звітності.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3	
Семестр	5	
Кількість кредитів ECTS	3	90 год.
Аудиторні навчальні заняття	Лекції	30 год.
	Практичні	30 год.
Самостійна робота		30 год.
Форма підсумкового контролю	Залік	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економічна теорія	Звітність підприємств
Бухгалтерський облік	Інфосистеми в обліку та оподаткуванні
Мікроекономіка	Аналіз господарської діяльності
Економіка підприємства	Аудит
Фінансовий облік	

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1260 від 19.11.2018 року)

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ЗК 01	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств
ЗК 08	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності
СК 03	Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств

СК 04	Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання	Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах
-------	--	--

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачами вищої освіти за індивідуальним графіком навчання. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту ЗВО «Університет Короля Данила», Правил поведінки здобувачів вищої освіти та Кодексу корпоративної етики. Кожен здобувач вищої освіти має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення дискутувати, ставити запитання викладачеві як під час лекцій, так і під час практичних занять.

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На початку вивчення курсу викладач ознайомлює здобувачів вищої освіти з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес.

Під час виконання письмових тестових завдань недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви здобувача вищої освіти або подання декана.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції), практичні (виконання практичних завдань під час занять та розв'язування ситуаційних завдань);
- за видами занять: лекції ; практичні заняття (індивідуальні та групові вправи);
- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності: тематичні дискусії, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних професійних ситуацій;
- за видами контролю: усні перевірки самостійної роботи здобувачів вищої освіти, практичні завдання, використання комп'ютерних засобів тестування.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти III курсу за освітньою програмою «Облік та бізнес-аналітика» здійснюється відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є:

1. Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – «2»; «3»; «4»; «5».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності здобувача вищої освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних помилок
76–82 бали	C	4 «добре»	
68–75 балів	D	3 «задовільно»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність помилок
60–67 балів	E	3 «достатньо»	
35–59 балів	FX	2«незадовільно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді
0–34 бали	F	2«неприйнятно»	

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі вищої освіти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів) без права перездачі.

Здобувачі вищої освіти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі вищої

освіти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

2. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. Тестування відбувається в комп'ютерних лабораторіях навчального закладу (або в особливих випадках – дистанційно) з використанням програми Moodle і передбачає проходження тесту з 30 питань різного рівня складності впродовж 20 хвилин.

За результатами підсумкового контролю здобувач вищої освіти може отримати 40 балів. Здобувачі вищої освіти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали підсумковий контроль і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі вищої освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації університету не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на підсумковий контроль без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

3. Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач вищої освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Основи оподаткування суб'єктів господарювання та основні засади обліку і звітності в оподаткуванні

Призначення і роль податків. Економічна сутність податків та їх значення у формуванні доходів бюджету. Основні функції податків: фіскальна, регулююча та контрольна. Додаткові функції податків: розподільча та стимулююча.

Елементи системи оподаткування: платники податку; об'єкт оподаткування; база оподаткування; ставка податку; порядок обчислення податку; податковий період; строк та порядок сплати податку; строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку; податкові пільги та порядок їх застосування. Види податкових ставок: абсолютні (тверді) та відносні (відсоткові). Види відсоткових ставок: пропорційні, прогресивні та регресивні.

Класифікація податків: за формою оподаткування; за економічним змістом об'єкта оподаткування; залежно від рівня державних структур, які встановлюють податки. Прямі та непрямі податки. Види прямих податків. Переваги та недоліки прямих податків, проблеми їх справляння. Види непрямих податків. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі. Загальнодержавні податки і збори, місцеві податки і збори.

Податкова система України, її сутність та структура. Принципи побудови податкової системи України.

Суб'єкти податкових відносин, їх права та обов'язки. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Законодавчо-нормативна база ведення податкових розрахунків із бюджетами за податками та зборами. Облік в оподаткуванні підприємства, його взаємозв'язок із бухгалтерським (фінансовим) обліком.

Види податкової звітності. Податкова звітність перед державними податковими органами за видами податків і платежів, періодами звітності, суб'єктами оподаткування, рівнем зарахування податків.

Тема 2. Облік і звітність за податком на додану вартість

Законодавчо-нормативна база оподаткування податку на додану вартість. Сутність податку на додану вартість та його значення. Платники податку на додану вартість. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість. База оподаткування податком на додану вартість.

Операції, які звільнені від оподаткування податком на додану вартість. Операції, які не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість. Ставки податку на додану вартість.

Податкова накладна: порядок складання та терміни реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Податкові зобов'язання, їх зміст та порядок виникнення. Облік податкових зобов'язань. Податковий кредит: визначення, умови одержання права на податковий кредит. Порядок відображення податкового кредиту з податку на додану вартість в системі рахунків бухгалтерського обліку. Особливості обліку податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України.

Електронне адміністрування податку на додану вартість. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або відшкодуванню з Державного бюджету України.

Податкова декларація з податку на додану вартість, її зміст та порядок складання. Строки подання Податкової декларації та сплати податку на додану вартість.

Тема 3. Облік і звітність за акцизним податком та митом

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Платники акцизного податку. Перелік підакцизних товарів. Об'єкт оподаткування. Види ставок по акцизному податку: адвалорні, специфічні, змішані.

Порядок визначення та облік податкових зобов'язань з акцизного податку з продукції, виробленої на митній території України. Визначення податкових зобов'язань з акцизного податку у разі імпортування підакцизних товарів. Порядок обліку акцизного податку з товарів, які ввозяться на митну територію України.

Акцизний податок з роздрібного продажу підакцизних товарів: платники, база оподаткування, ставки акцизного податку з роздрібного продажу підакцизних товарів.

Терміни сплати акцизного податку і подання податкової звітності. Порядок заповнення та подання Декларації з акцизного податку.

Митні платежі та їх роль в економічній політиці держави. Платники, об'єкт оподаткування та ставки мита. База оподаткування митом товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Митна вартість товарів, методи її визначення. Порядок визначення суми мита та його сплати.

Тема 4. Облік і звітність за податком на прибуток підприємства

Законодавчо-нормативна база оподаткування податку на прибуток. Сутність податку на прибуток та його значення. Платники податку на прибуток підприємств з числа резидентів та нерезидентів. Об'єкт оподаткування податком на прибуток. Ставки податку на прибуток.

Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Порядок визначення фінансового результату до оподаткування в бухгалтерському (фінансовому) обліку. Порядок визначення чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); розрахунок валового прибутку (збитку); визначення фінансового результату від операційної діяльності; розрахунок фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування.

Характеристика та порядок визнання доходів у відповідності до вимог Національних стандартів бухгалтерського обліку. Облік доходів в результаті операційної, фінансової та іншої діяльності і їх відображення у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід).

Визначення, склад та характеристика витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування податком на прибуток. Облік витрат в результаті операційної, фінансової та іншої діяльності і їх відображення у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід). Облік податку на прибуток.

Характеристика різниць, на суму яких необхідно здійснити коригування фінансового результату до оподаткування: різниці, що виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів; різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень); різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій.

Податкова декларація з податку на прибуток, її зміст, порядок складання та подання.

Тема 5. Облік необоротних активів та порядок нарахування амортизації в оподаткуванні прибутку підприємства

Поняття основних засобів у фінансовому обліку та податковому законодавстві. Порядок визнання основних засобів та інших необоротних активів. Класифікація основних засобів, інших необоротних активів та визначення мінімально допустимих строків їх корисного використання. Оцінка основних засобів. Облік надходження та вибуття об'єктів основних засобів.

Амортизація основних засобів та інших необоротних активів згідно вимог Податкового кодексу України. Сутність, об'єкти та період амортизації. Методи амортизації основних засобів: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний. Облік амортизації основних засобів.

Характеристика, класифікація нематеріальних активів та порядок нарахування амортизації згідно вимог Податкового кодексу України.

Тема 6. Облік і звітність за податком на доходи фізичних осіб та військовим збором

Поняття податку на доходи фізичних осіб та його нормативно-праве регулювання. Платники податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт оподаткування та ставки податку на доходи фізичних осіб.

Порядок визначення загального оподаткованого доходу. Доходи, які не включаються до складу загально місячного або річного оподаткованого доходу.

Податкові соціальні пільги для різних категорій населення. Податкова знижка: суть і механізм застосування. Облік податку на доходи фізичних осіб в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Платники, ставки, об'єкти та база оподаткування військовим збором. Порядок розрахунку військового збору.

Порядок заповнення та подання податковими агентами Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Тема 7. Облік і звітність за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням

Законодавчо-нормативна база щодо нарахування та сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Платники та база нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Порядок обчислення і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Бухгалтерський та податковий облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Порядок заповнення та подання страхувальниками Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску.

Тема 8. Облік і звітність за екологічним податком та рентною платою

Сутність та значення екологічного податку. Платники, податкові агенти, об'єкт, ставки та база оподаткування екологічного податку. Порядок обчислення екологічного податку.

Сутність та роль ресурсного оподаткування. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів, її сутність і призначення, платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення і сплати.

Рентна плата за спеціальне використання води, її платники і об'єкт оподаткування. Порядок визначення нормативів плати. Порядок обчислення суми ренти за воду в межах ліміту і за понадлімітне використання. Строки сплати та звітність платників.

Тема 9. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Сутність та значення спрощеної системи оподаткування. Групи платників єдиного податку та їх порівняльна характеристика. Критерії віднесення платників до певної групи.

Платники, об'єкти та ставки єдиного податку першої – третьої групи. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку першої – третьої групи. Особи, які не можуть бути платниками єдиного податку першої – третьої групи.

Податкові (звітні) періоди для суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування.

Об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи. Обмеження в набутті статусу платника єдиного податку четвертої групи.

Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку. Ведення обліку і складання звітності платниками єдиного податку. Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування, або відмови від спрощеної системи оподаткування

Тема 10. Облік місцевих податків і зборів

Загальні засади, склад та особливості нарахування місцевих податків і зборів.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: платники, об'єкти оподаткування, база, строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Транспортний податок: платники, об'єкт, база оподаткування. Ставка податку, порядок обчислення і строки сплати податку юридичними та фізичними особами.

Плата за землю: платники, об'єкт, база оподаткування. Пільги зі сплати земельного податку для фізичних та юридичних осіб. Ставки земельного податку, порядок обчислення і строки сплати податку юридичними та фізичними особами.

Місцеві збори. Збір за місця для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт, база оподаткування, ставка збору. Туристичний збір: платники, ставки, база справляння.

Облік місцевих податків та зборів.

2. Тематичний план

№ теми	Назва теми	Кількість годин				
		всього	аудиторні	лекції	практичні	самостійна робота
1	Основи оподаткування суб'єктів господарювання та основні засади обліку і звітності в оподаткуванні	6	4	2	2	2
2	Облік і звітність за податком на додану вартість	12	8	4	4	4
3	Облік і звітність за акцизним податком та митом	12	8	4	4	4
4	Облік і звітність за податком на прибуток підприємства	12	8	4	4	4
5	Облік необоротних активів та порядок нарахування амортизації в оподаткуванні прибутку підприємства	6	4	2	2	2
6	Облік і звітність за податком на доходи фізичних осіб та військовим збором	12	8	4	4	4
7	Облік і звітність за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	6	4	2	2	2
8	Облік і звітність за екологічним податком та рентною платою	6	4	2	2	2
9	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності	12	8	4	4	4
10	Облік місцевих податків і зборів	6	4	2	2	2
	Кількість годин на вивчення дисципліни	90	60	30	30	30
	Підсумковий контроль					
	Всього, годин	90				

3. Теми лекційних занять

№ з/п	№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин
1	Лекція 1	Основи оподаткування суб'єктів господарювання та основні засади обліку і звітності в оподаткуванні	2
2	Лекція 2, 3	Облік і звітність за податком на додану вартість	4
3	Лекція 4, 5	Облік і звітність за акцизним податком та митом	4
4	Лекція 6, 7	Облік і звітність за податком на прибуток підприємства	4
5	Лекція 8	Облік необоротних активів та порядок нарахування амортизації в оподаткуванні прибутку підприємства	2
6	Лекція 9, 10	Облік і звітність за податком на доходи фізичних осіб та військовим збором	4
7	Лекція 11	Облік і звітність за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	2
8	Лекція 12	Облік і звітність за екологічним податком та рентною платою	2
9	Лекція 13, 14	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності	4
10	Лекція 15	Облік місцевих податків і зборів	2
Всього лекційних занять			30

4. Теми практичних занять

№ з/п	№ практичного заняття	Назва теми	Кількість годин
1	1	Основи оподаткування суб'єктів господарювання та основні засади обліку і звітності в оподаткуванні	2
2	2, 3	Облік і звітність за податком на додану вартість	4
3	4, 5	Облік і звітність за акцизним податком та митом	4
4	6, 7	Облік і звітність за податком на прибуток підприємства	4
5	8	Облік необоротних активів та порядок нарахування амортизації в оподаткуванні прибутку підприємства	2
6	9, 10	Облік і звітність за податком на доходи фізичних осіб та військовим збором	4
7	11	Облік і звітність за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням	2
8	12	Облік і звітність за екологічним податком та рентною платою	2
9	13, 14	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності	4
10	15	Облік місцевих податків і зборів	2
Всього практичних занять			30

5. Самостійна робота

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 1. Основи оподаткування суб'єктів господарювання та основні засади обліку і звітності в оподаткуванні	Опрацювати наступні питання: 1. Історичні та економічні передумови виникнення податків та зборів 2. Принципи побудови податкової системи України 3. Суб'єкти податкових відносин, їх права та обов'язки 4. Відповідальність за порушення податкового законодавства	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Тема 2. Облік і звітність за податком на додану вартість	Опрацювати наступні питання: 1. Особливості нарахування податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України 2. Особливості застосування касового методу нарахування податку на додану вартість 3. Порядок бюджетного відшкодування податку на додану вартість	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

	<p>4. Податкові періоди й особливості їх застосування</p> <p>5. Строки подачі декларації з ПДВ та строки сплати ПДВ</p> <p>6. Єдиний реєстр податкових накладних</p>		
<p>Тема 3. Облік і звітність за акцизним податком та митом</p>	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Строки сплати акцизного податку для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів</p> <p>2. Порядок отримання акцизних марок вітчизняними виробниками та імпортерами</p> <p>3. Правила складання та реєстрації акцизних накладних</p> <p>4. Митні платежі та їх роль в економічній політиці держави</p> <p>5. База оподаткування митом товарів, що переміщуються через митний кордон України</p> <p>6. Митна вартість товарів, методи її визначення</p>	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
<p>Тема 4. Облік і звітність за податком на прибуток підприємства</p>	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Порядок визнання та класифікація доходів і витрат</p> <p>2. Порядок визначення фінансового результату до оподаткування</p> <p>3. Особливості звільнення від оподаткування прибутку підприємств та організацій</p> <p>4. Характеристика різниць, що виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів</p> <p>5. Характеристика різниць, що виникають при формуванні резервів (забезпечень)</p> <p>6. Характеристика різниць, що виникають при здійсненні фінансових операцій</p>	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
<p>Тема 5. Облік необоротних активів та порядок нарахування амортизації в оподаткуванні прибутку підприємства</p>	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Відмінність трактування амортизації у фінансовому обліку та податковому законодавстві</p> <p>2. Класифікація груп основних засобів та нематеріальних активів для нарахування амортизації залежно від строків корисного використання</p>	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

	<p>3. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів</p> <p>4. Особливості амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів</p>		
<p>Тема 6. Облік і звітність за податком на доходи фізичних осіб та військовим збором</p>	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Податкова знижка: суть і механізм застосування. Порядок отримання податкової знижки</p> <p>2. Оподаткування інших видів доходів фізичних осіб.</p> <p>3. Порядок перерахування роботодавцем сум наданих податкових соціальних пільг</p>	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
<p>Тема 7. Облік і звітність за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням</p>	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Порядок сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування</p> <p>2. Терміни подання звітності єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування</p> <p>3. Порядок заповнення та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування</p>	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
<p>Тема 8. Облік і звітність за екологічним податком та рентною платою</p>	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Основні принципи системи майнових податків</p> <p>2. Порядок подання податкової звітності та строки сплати рентної плати</p> <p>3. Порядок звітування перед податковими органами та терміни сплати екологічного податку</p>	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
<p>Тема 9. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності</p>	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <p>1. Порядок ведення обліку і складання звітності платниками єдиного податку</p> <p>2. Порядок нарахування єдиного податку для сільськогосподарських виробників</p> <p>3. Строки сплати та подання розрахунків платниками єдиного податку – юридичними особами</p>	4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Тема 10. Облік місцевих податків і зборів	<p>Опрацювати наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переваги та недоліки плати за землю 2. Диференціація ставок плати за землю залежно від призначення земельних ділянок 3. Індексація нормативної грошової оцінки земель 4. Податок на нерухоме майно. Нерухомість, яка не є об'єктом оподаткування 5. Транспортний податок. Диференціація ставок залежно від характеристик транспортного засобу 	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Разом самостійної роботи студентів		30	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
навчальної дисципліни
«ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ»
для підготовки до підсумкового контролю

1. Податкова система України, її сутність і принципи.
2. Призначення і роль податків.
3. Економічна сутність та об'єктивні ознаки податків.
4. Функції податків.
5. Елементи оподаткування.
6. Класифікація податків: загальнодержавні податки і збори, місцеві податки і збори, прямі та непрямі податки.
7. Види обліку та їх характеристика.
8. Законодавчо-нормативна база ведення обліку і податкових розрахунків із бюджетами за податками та зборами.
9. Облік в оподаткуванні підприємства, його взаємозв'язок із бухгалтерським (фінансовим) обліком.
10. Види податкової звітності.
11. Сутність податку на додану вартість та його значення.
12. Платники податку на додану вартість.
13. Об'єкт оподаткування податком на додану вартість.
14. База оподаткування податком на додану вартість.
15. Операції, які звільнені від оподаткування податком на додану вартість.
16. Операції, які не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість.
17. Ставки податку на додану вартість.
18. Документальне оформлення і реєстрація операцій із податку на додану вартість.
19. Податкові зобов'язання, їх зміст та порядок виникнення.
20. Облік податкових зобов'язань.
21. Податковий кредит: визначення, умови одержання права на податковий кредит.
22. Порядок відображення податкового кредиту з податку на додану вартість в системі рахунків бухгалтерського обліку.
23. Електронне адміністрування податку на додану вартість.
24. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті або відшкодуванню з Державного бюджету України.
25. Податкова декларація з податку на додану вартість.
26. Акцизний податок як форма специфічних акцизів.
27. Платники акцизного податку.
28. Перелік підакцизних товарів.
29. Об'єкт оподаткування.
30. Види ставок по акцизному податку: адвалорні, специфічні, змішані.
31. Порядок обчислення та облік акцизного податку з товарів, вироблених на митній території України.
32. Порядок обчислення та облік акцизного податку з товарів, які ввозяться на митну територію України.
33. Облік акцизного податку з роздрібного продажу товарів.
34. Митні платежі та їх роль в економічній політиці держави.
35. Платники, об'єкт оподаткування та ставки мита.
36. База оподаткування митом товарів, що переміщуються через митний кордон України.

37. Митна вартість товарів, методи її визначення.
38. Порядок визначення суми мита та його сплати.
39. Сутність податку на прибуток та його значення.
40. Платники податку на прибуток підприємств з числа резидентів та нерезидентів.
41. Об'єкт оподаткування податком на прибуток. Ставки податку на прибуток.
42. Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування.
43. Механізм визначення фінансового результату до оподаткування в бухгалтерському (фінансовому) обліку.
44. Характеристика та порядок визнання доходів у відповідності до вимог Національних стандартів бухгалтерського обліку.
45. Облік доходів в результаті операційної, фінансової та іншої діяльності і їх відображення у Звіті про фінансові результати.
46. Визначення, склад та характеристика витрати, що враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування податком на прибуток.
47. Облік витрат в результаті операційної, фінансової та іншої діяльності.
48. Облік податку на прибуток.
49. Характеристика різниць, на суму яких необхідно здійснити коригування фінансового результату до оподаткування.
50. Порядок складання Податкової декларації з податку на прибуток підприємства.
51. Поняття необоротних активів, їх загальна характеристика.
52. Визначення та порядок визнання основних засобів та інших необоротних активів.
53. Класифікація основних засобів, інших необоротних активів та визначення мінімально допустимих строків їх корисного використання.
54. Оцінка основних засобів.
55. Характеристика рахунків для обліку капітальних інвестицій, основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів.
56. Облік надходження основних засобів.
57. Амортизація основних засобів згідно вимог податкового кодексу України. Облік амортизації основних засобів.
58. Облік реалізації та ліквідації необоротних активів.
59. Характеристика, класифікація нематеріальних активів та порядок нарахування амортизації згідно вимог Податкового кодексу України.
60. Поняття податку на доходи фізичних осіб та його нормативно-праве регулювання.
61. Платники податку на доходи фізичних осіб.
62. Об'єкт оподаткування та ставки податку на доходи фізичних осіб.
63. Порядок визначення загального оподаткованого доходу.
64. Доходи, які не включаються до складу загально місячного або річного оподаткованого доходу.
65. Податкові соціальні пільги для різних категорій населення.
66. Податкова знижка: суть і механізм застосування.
67. Облік податку на доходи фізичних осіб в системі рахунків бухгалтерського обліку.
68. Порядок заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку.
69. Законодавчо-нормативна база щодо нарахування та сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
70. Платники та база нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
71. Ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

72. Порядок обчислення і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
73. Бухгалтерський облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
74. Сутність та роль ресурсного оподаткування.
75. Облік плати за землю.
76. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу.
77. Рентна плата за спеціальне використання ресурсів.
78. Поняття спрощеної системи оподаткування.
79. Групи платників єдиного податку. Критерії віднесення платників до певної групи.
80. Особи, які не можуть бути платниками єдиного податку першої – третьої групи.
81. Об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи.
82. Склад та особливості нарахування місцевих податків.
83. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
84. Транспортний податок: платники, об'єкт, база оподаткування.
85. Плата за землю: платники, об'єкт, база оподаткування.
86. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
87. Туристичний збір: платники, об'єкт, база оподаткування.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Електронні інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси, зокрема:

- законодавство України – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
- офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
- офіційний сайт Міністерства фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>
- офіційний сайт Державної податкової служби України – <https://tax.gov.ua>
- офіційний сайт Державної служби статистики України – <https://www.ukrstat.gov.ua>
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>

Основна література

1. Андрущенко В.Л., Осмятченко В.О., Измайлов Я.О., Тучак Т.В. Податкова система: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 492 с.
2. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 570 с.
3. Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О. Податкова система: навч. посіб. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
4. Звітність підприємств : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 208 с. URL: https://eprints.oa.edu.ua/8418/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B2_%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%9D%D0%92.pdf (дата звернення 30.08.2022)
5. Іванов Ю.Б., Тищенко В.Ф., Найдено О.Є. Податкова система: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
6. Куцик П.О., Полянська О.А. Облік і звітність в оподаткуванні: навч. посіб. Л.: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. 508 с.
7. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI зі змінами і доповненнями: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
8. Ткаченко Н.М, Борович О.В., Цюцяк І.Л., Цюцяк А.Л. Фінансовий облік 2: навчальний посібник. К.: Алерта, 2014. 456 с. URL: https://pidru4niki.com/1648040364271/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/finansoviy_oblik (дата звернення 30.08.2022)*
9. Томнюк Т.Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

* - вказані підручники наявні в університетській бібліотеці